شاعران خواهان ساخت آرامگاهی برای حسین منزوی شدند

شاعران خواستند تا جایگاه و آرامگاهی برای غزل سرای معاصر، حسین منزوی ساخته شود تا احترام این شاعر بیش از این نگاه داشته شود. به گزارش خبرگزاری فارس جمعی از شاعران جوان و پیشکسوت حاضر در مهروار سوره با حضور در قبرستان استان زنجان بر مزار حسین منزوی حاضر شدند و فاتحه خواندند. موسی بیدج، علی داودی، مجید سعدآبادی، سارا عرفانی و... برخی از چهره‌هایی هستند که در این برنامه دسته جمعی شرکت کرده بودند.

جای خالی رخدادهای معاصر تاریخ ایران در فهرست تولیدات سینمایی

احمد صبریان
sabrian@khorasannews.com

سینمای ایران از قدمت تاریخی و پیشینه مبارزاتی و حضور چهره های شاخص عرصه های مختلف برخوردار است و این ظرفیت را دارد که هر ساله فیلم هایی در این خصوص ساخته و روانه پرده های سینما کند. در حالی که هر ورق از تاریخ کشور می تواند دستمایه فیلم های تاریخی قرار گیرد اما سینما از چنین ذخایر جذاب مضمونی و تصویری غفلت کرده است. بی شک نقش سینما در ماندگار کردن حوادث تاریخی از طریق ساخت فیلم انکار ناپذیر است، اگرچه در دوران مختلف برخی کارگردانان با وجود مشکلات فراوان، آثار بزرگی را بر پرده نقره ای به تماشا گذاشته اند تا بخشی از تاریخ را با فیلم هایشان ورق بزنند و مخاطبان شان را به دل رویدادهای سرزمین شان ببرند و آن ها را از گذشته و هویت شان آگاه کنند تا به آن ببالند. به تصویر کشیدن رویدادهای تاریخ معاصر در سینما بی تردید برای همه نسل ها جذابیت دارد حتی اگر در اکران عمومی گیشه خوبی را تجربه نکنند. اما این نکته را نباید از نظر دور داشت که ساخت این گونه آثار نیاز به صرف هزینه های بسیار گزافی دارد و جدا از برخی محدودیت ها در نگارش فیلم نامه، کارگردانی، بازیگری، چهره پردازی، جلوه های ویژه، ساخت دکور و صحنه و... مشکلات خاصی چون مدیریت های سلیقه ای، ممیزی ها و محدودیت های اکران پیش روی سازندگان فیلم های تاریخی خود نمایی می کند. سینمای ایران اگر چه در بازتاب وقایع تاریخی بر پرده سینما فیلم های درخشان و خوبی چون «سلطان صاحبقران»، «ستار خان»، «کمال الملک» و «حاجی واشنگتن»، «راه آبی ابریشم»، «استرداد»، «چ»، «برلین ۷-»، «محمد رسول ا...(ص)»، «رستاخیز» و «روز واقعه» را در کارنامه دارد با این وجود در خصوص ماندگار ساختن وقایع تاریخی تا حدی کوتاهی کرده است. البته نباید بار این تقصیر را به طور کمال و تمام متوجه کارگردانان کرد بلکه نبود مدیریت های کارشناسی شده، اشکال تراشی های غیر منطقی و توجیه ناپذیر برخی دست اندر کاران و سیاستگذاران سینمای کشور، تمایل نداشتن بخش خصوصی به سرمایه گذاری و مشارکت در ساخت فیلم هایی برگرفته از وقایع تاریخی، کمبود امکانات و نیروی انسانی متخصص و کاستی های بی شمار در حوزه تجهیزات سخت افزاری سینما در کمرنگ بودن خروجی سینمای تاریخی سهم بسزایی دارند. تاریخ ایران، آن قدر قصه های جذاب و حماسه های به یاد ماندنی و حتی افسانه های تلخ و شیرین دارد که می توان از آن هزاران اثر، نه فقط برای مردم ایران که برای جهان ساخت و به معرفی پیشینه و قدمت و اصالت ایرانیان پرداخت ولی متاسفانه برای تولید چند اثر انگشت شمار هم سرمایه گذاری و برنامه ریزی نمی کنند و در نتیجه نسلی ناآشنا با تاریخ و پیشینه خود، مبهوت و مجذوب دیگران و فارغ از هویت ملی شکل می گیرد. «قیام گوهرشاد»، «حادثه هفتم تیر»، «تسخیر لانه جاسوسی»، «۱۵ خرداد»، «کودتای ۲۸ مرداد»، «حادثه ۱۷ شهریور»، «ملی شدن صنعت نفت»، «حمله به هواپیمای ایرباس» و.... از جمله رخداد های مهم معاصر تاریخ این سرزمین است که جای خالی شان در فهرست تولیدات سینمای ایران برای آشنایی نسل جوان با هویت دینی، ملی و فرهنگی به شدت احساس می شود و کوتاهی نهادهای متولی در این خصوص را پر رنگ تر جلوه می دهد.

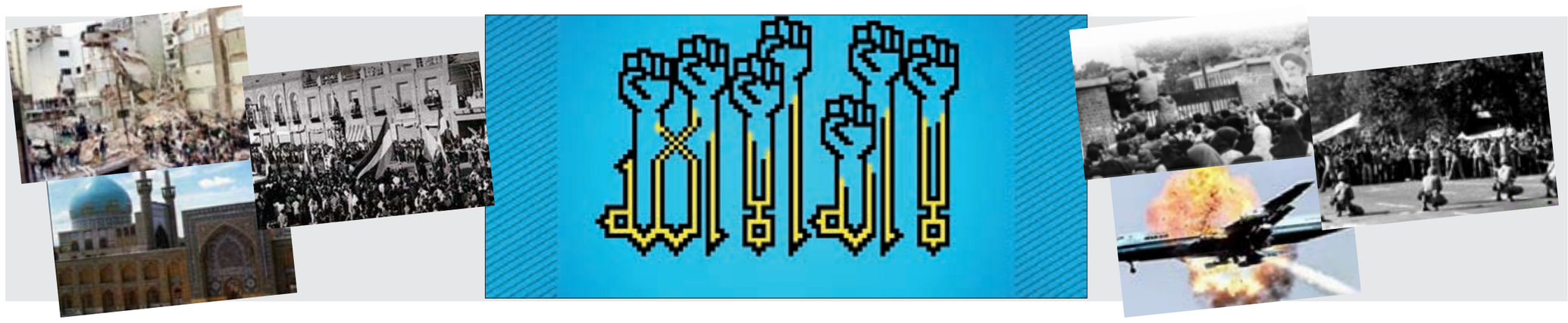

عبدالحسن برزیده؛ کارگردان سینما:

ساخت حداقل یک فیلم، حق قیام گوهرشاد است

بیست‌ویکم تیر سال ۱۳۱۴ روزی است که قیام مردم مشهد در اعتراض به سیاست های ضداسلامی رضا شاه در صحن مسجد گوهرشاد سرکوب شد. ستاد خبری همایش ملی قیام گوهرشاد همزمان با هشتادویکمین سالگرد واقعه قیام تاریخی مسجد گوهرشاد و به بهانه مغفول ماندن این ماجرای تاریخی از نگاه جامعه هنری به سراغ عبدالحسن برزیده یکی از کارگردانان سینما که به وقایع تاریخی کشور علاقه مند است رفت تا درباره یکی از همین وقایع گفت و گو کند.

■ یک واقعه تاریخی چه ویژگی ها و مختصاتی باید داشته باشد تا نویسندگان، فیلم‌نامه‌نویسان و کارگردانان اثری درباره آن خلق کنند؟

وفادار ماندن به اصل واقعه و آن چه اتفاق افتاده خیلی مهم است؛ اما وقتی با سینما مواجه ایم و قرار است یک سری آدم ها یک ساعت و نیم در فضایی تاریک به یک پرده نگاه کنند، آن پرده باید بتواند تماشاگر را روی صندلی بنشاند. معلوم نیست به نمایش درآوردن صرف آن چه بیش از نیم قرن قبل اتفاق افتاده برای تماشاگر و مخاطب امروز ما هم راه نداشته باشد. یک اتفاق و واقعه تاریخی مهم در کشور نیز ممکن است جذابیت و قابلیت لازم را برای تبدیل شدن به فیلم‌نامه نداشته باشد. البته وقایع این چنینی از آن دست اتفاقاتی است که می تواند به فیلم تبدیل و در سینما مطرح شود اما باید به روز شود تا برای مخاطب امروزی ملموس باشد. یعنی وقتی مخاطب با آن واقعه تاریخی مواجه می‌شود، دغدغه ها و نگاه امروزی اش را در آن ببیند.

■ الزامات پرداختن به یک واقعه تاریخی چیست؟

وفادار ماندن به اصل واقعه و آن چه اتفاق افتاده خیلی مهم است؛ اما وقتی با سینما مواجه ایم و قرار است یک سری آدم ها یک ساعت و نیم در فضایی تاریک به یک پرده نگاه کنند، آن پرده باید بتواند تماشاگر را روی صندلی بنشاند. معلوم نیست به نمایش درآوردن صرف آن چه بیش از نیم قرن قبل اتفاق افتاده برای تماشاگر و مخاطب امروز ما هم جذاب باشد. گاه باید وقایع به زبان سینما تبدیل و از طریق آن زبان با تماشاگر ارتباط برقرار شود البته به شرطی که این تبدیل کردن اصل موضوع را تغییر ندهد. اما باید طوری باشد که بگوییم امروز هم مشابه آن را داریم و آن اتفاق می تواند دوباره تکرار شود. برای ساخت فیلمی تاریخی درباره واقعه گوهرشاد به عنوان رخدادی که قرن ها پیش شکل گرفته باید غبار سال های گذشته را از آن گرفت و این واقعه را به روز کرد.

■ شما در «مزار شریف» به سراغ یکی از همین وقایع رفتید؛ کشته شدن دیپلمات های ایرانی در مزار شریف. ساخت فیلم هایی که به وقایع مهم یک کشور می پردازند تا چه اندازه ضرورت دارد؟

موضوع فیلم «مزار شریف» در عصر حاضر اتفاق افتاده و زمان زیادی از آن نمی گذرد. آن اتفاق هنوز هم جریان دارد؛ این حادثه امروز هم می تواند اتفاق بیفتد و تکرار شود. یکی از وظایف سینما ماندگار کردن وقایع تاریخی سرزمین مان همچون واقعه گوهرشاد است. سینما می تواند در ثبت و ماندگار کردن یک اثر تاریخی موثر باشد. ماندگاری و تاثیر گذاری یک فیلم می تواند به مدت یک قرن و بیش از هر شکل دیگر هنری باشد. به نظر من وظیفه سینما این است حوادثی مهم را برای یک ملت ثبت و ضبط کند تا بتوان آن ها را برای نسل های بعد نمایش داد.

■ به نظر شما چرا اقیام مهم مردمی و تاریخی گوهرشاد از دید رمان نویسان، شاعران، هنرمندان و... پنهان مانده است؟

متاسفانه این موضوعات روی لبه تیغ هستند و در اکران احتمال شکست شان هم زیاد است. ضمن این که ساخت فیلمی تاریخی با موضوع قیام مسجد گوهرشاد، هزینه هنگفتی می خواهد از طراحی لباس آن تا صحنه، دکور و.... برای چنین فیلمی باید دوباره صحنه سازی شود. اصلا برای دیدن مشهد آن زمان باید مشهد قدیم را بسازیم که باز هزینه سنگینی دارد. به خاطر همین ساخت چنین فیلم هایی نیاز به متولی دارد. اگر ما می خواهیم فیلمی تاریخی و اثرگذار به معنای واقعی بسازیم باید کسی به عنوان متولی پای کار بیاید. برای چنین فیلمی باید تاریخ دان ها، محققان و... باشند تا رسم و رسوم، منش و سنت های آن زمان همه چیز را دقیق بدانیم. ساخت فیلم قابل اعتنایی در این باره هم در خصوص ایجاد شرایط و هم تامین مالی متولی می خواهد و این دست دلسوزان فرهنگی در مشهد را می بوسد. از شهرداری گرفته تا استانداری و معاونت های فرهنگی هر سازمان و اداره ای که بخواهند این واقعه تاریخی ماندگار شود.

■ پرداختن به وقایع تاریخی و به‌ویژه واقعه مسجد گوهرشاد تا چه حد ضرورت دارد؟

به نظر من قیام مسجد گوهرشاد آن قدر مهم هست که حداقل یک بار در سینما ثبت و ضبط شود حتی اگر اکران موفقی نداشته باشد. در نهایت می توانیم فکر کنیم داریم یک کار آرشیوی برای نسل های آینده تهیه می کنیم؛ چون هر چه زمان می گذرد خیلی از آدم هایی که آن واقعه را درک کرده بودند، فوت می کنند. مثل بهلول، شخصیت تاثیر گذار این واقعه که سند زنده و ناطقی بود که بهتر از هر فردی می توانست حقایق آن زمانه را برایمان نقل کند. چون در گذر زمان ممکن است واقعیت ها وارونه جلوه داده شوند. اگر کمک ها و حمایت ها در خور این واقعه تاریخی باشد، فیلم قیام گوهرشاد حتی می تواند قابلیت اکران در خارج کشور را هم داشته باشد.

چهره ها و خبرها

توقف مجدد در ساخت «کاناپه»

از ابتدای سال جاری زمینه های تولید فیلم نامه «کاناپه» جدیدترین اثر کیانوش عیاری که در چند مقطع زمانی متوقف شده بود مهیا شد. ولی اکنون دوباره به دلایل نامعلومی ساخت این فیلم به تصمیم عیاری متوقف شده است. شهاب حسینی سرمایه گذاری را وارد این پروژه کرد تا بخشی از هزینه های ساخت این اثر تامین شود. قرار بود شهاب حسینی و ترانه علیدوستی در این فیلم دوباره با یکدیگر همبازی شوند.

با «کیف انگلیسی» در شبکه افق

لیلا حاتمی از این هفته با سریال «کیف انگلیسی» به کارگردانی سیدضیاءالدین دری هر روز ساعت ۱۸:۳۰ میهمان شبکه افق خواهد شد. این سریال از مجموعه های موفق تلویزیونی دهه ۷۰ به شمار می رود که مخاطبان بسیاری را جذب کرد. داستان این سریال درباره دکتر ادیبان سیاستمدار (با بازی علی مصفا) است. رضا کیانیان، محمدرضا شریفی نیا، سیروس گرجستانی، صبا کمالی، قطب الدین صادقی، حسام نواب صفوی و جعفر بزرگی از دیگر بازیگران این سریال هستند.

انصراف از بازی در سریال حاتمی کیا

مریلا زارعی اظهار می کند: همواره آرزوی همکاری با حاتمی کیا را داشتم. زمان ساخت سریال «حلقه سبز» از جانب وی دعوت به کار شدم. آن زمان تصمیم به کار در تلویزیون را نداشتم ولی علاقه به قرار گرفتن جلوی دوربین حاتمی کیا و حضور حمید فرخ‌نژاد مرا برای حضور در سریال «حلقه سبز» مجاب کرد. پس از گذشت چند جلسه دورخوانی احساس کردم توان کار در یک پروژه طولانی مدت تلویزیونی را ندارم و از بازیگری در این سریال انصراف دادم.

سد معبر در خیابان کریم خان

حامد بهداد در فیلم «سد معبر» به کارگردانی محسن قرایی که امروز در خیابان کریم خان زند کلید می خورد جلوی دوربین خواهد رفت. فیلم برداری «سد معبر» که مضمونی اجتماعی و معاصر دارد بر اساس فیلم نامه ای از سعید روستایی کارگردان فیلم تحسین برانگیز «ابد و یک روز» در تهران انجام خواهد شد. حامد بهداد که در آثاری چون «خانه دختر» و «هفت ماهگی» تجربه همبازی شدن با باران کوثری را داشته، در این فیلم دیگر بار با وی همبازی خواهد شد.

ادبیات

پیکر مهدیه الهی قمشه‌ای به خانه ابدی بدرقه شد

مراسم تشییع پیکر مهدیه الهی قمشه‌ای برگزار شد. به گزارش ایسنا، مراسم تشییع پیکر این پژوهشگر ادبیات عرفانی صبح روز گذشته (۲۱ تیرماه) با حضور چهره های فرهنگی در مقابل تالار وحدت برگزار شد. پیکر او براساس وصیت خودش، در مقبره خانوادگی شان در لواسان به خاک سپرده خواهد شد. در مراسم تشییع پیکر مهدیه الهی قمشه‌ای ساعد باقری، سهیل محمودی، احمد مسجدجامعی، فاطمه هاشمی، حسام‌الدین سراج و افشین علاء سخنرانی کردند و حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمود دعایی بر پیکر او نماز خواند. احمد مسجدجامعی در این مراسم گفت: ایشان از خاندان وتبار نیکویی بودند و این خاندان بر گردن فرهنگ بخصوص فرهنگ دینی و آیینی ما حق دارند. کمتر خانه ای است که با ترجمه قرآن الهی قمشه‌ای مزین نشده باشد. عضو شورای شهر تهران با بیان اینکه مرحوم قمشه‌ای دریادل بود اظهار کرد: من زمانی به دریادل بودن ایشان پی بردم و فهمیدم که ایشان را از نزدیک شناختم. در دل دریا همه چیز یافت می‌شود اما به هیچ چیز آغشته نمی‌شود. هیچ چیز دل ایشان را کدر نمی کرد. حسام‌الدین سراج هم در بخشی از این مراسم با بیان این که این روزها مذهب گریزی مد شده است اظهار کرد: در چنین روزگاری وجود شریف خانم الهی غنیمتی بزرگ بود، به‌ویژه برای جوانان که از این دریای حکمت بچشند. یک شعر از پروین (اعتصامی) مرا یاد ایشان می اندازد که بسیار به روحیات خانم الهی قمشه‌ای نزدیک است: «این که خاک سیهش بالین است، اختر چرخ ادب پروین است». این خواننده در پایان سخنانش یک رباعی از ابوسعید ابوالخیر خواند. ساعد باقری با بیان این که «دکتر الهی قمشه‌ای شادمانه زیست»، گفت: علی‌رغم دو مصیبت کمرشکن نگاه ایشان به جهان از جنس آدمی گرفته شده که با قرآن عجین است. آشنایی با مثنوی از نعمت هایی است که از زیارت و آشنایی با ایشان به من رسیده است. آن مرحوم برای همه ما نقش معلمی داشتند. در ادامه سهیل محمودی گفت: در فرهنگ ما آزادگی یعنی رهایی از تمام قیودی که چهار عنصر زمینی به ما داده است. یکی از نمونه های آزادی که آزادگی را از او آموختم مرحوم الهی قمشه‌ای بودند. در واقع ما فرزندانی بودیم که دیر به او رسیدیم. من پس از درگذشت مادرم حضور مادری را در چهره مادرانه مهدیه قمشه‌ای دیدم. چهره هایی چون ایرج حسابی، ناصر فیض، فاطمه راکعی، رضا رفیع، عثمان محمد، حمید شاه‌آبادی، عباس سجادی (رئیس فرهنگسرای نیاوران)، مجید غلامی جلیسه (مدیرعامل خانه کتاب)، محسن مومنی شریف (رئیس حوزه هنری) و عبدالجبار کاکایی از حاضران در مراسم تشییع پیکر مهدیه الهی قمشه‌ای بودند. مهدیه الهی قمشه‌ای - شاعر، محقق و مولوی‌پژوه - پس از مدت ها دست و پنجه نرم کردن با مشکلات تنفسی و ریوی، عصر شنبه (۱۹ تیرماه) دار فانی را وداع گفت. از او «بهار عشق؛ منتخب اشعار»، «معبد عشق؛ مجموعه اشعار»، «کربلا وادی عشق؛ سروده مهدی الهی قمشه‌ای، بازسرایی مهدیه الهی قمشه‌ای» و «خاطرات من با پدرم» به جا مانده است. او دختر مهدی محی‌الدین الهی قمشه‌ای و خواهر حسین الهی قمشه‌ای بود.

پیک خبر

حضور ۵۸ کشور در جشنواره بین‌المللی نامه‌ای به امام رضا(ع)

دبیر جشنواره نامه ای به امام رضا(ع) از استقبال گسترده از این جشنواره در بخش بین الملل و رشد ۳۰۰ درصدی آثار ارسالی به این بخش خبر داد و گفت: تاکنون از ۵۸ کشور دنیا به این جشنواره اثر ارسال شده است.

به گزارش واحد خبر و اطلاع رسانی بنیاد بین المللی امام رضا(ع)، احد جاودانی افزود: به دلیل استقبال گسترده از این دوره از جشنواره درخواست تمدید مهلت ارسال آثار شد که با موافقت اعضای اتاق فکر و شورای جشنواره، این زمان تا ۳۰ تیرماه تمدید شده است.

وی ادامه داد: یکی از ویژگی های مثبت یازدهمین دوره جشنواره بین المللی نامه ای به امام رضا(ع) نسبت به دوره دهم رشد ۳۰۰ درصدی تعداد شرکت کنندگان در این جشنواره در بخش بین الملل است.

سامانه سینما آنلاین راه‌اندازی شد

اکرم محمدی - اولین سامانه سینما آنلاین کشور راه اندازی شد. حسن نجفی مدیر پروژه سینما آنلاین با اعلام این خبر به خراسان گفت: این سامانه با هدف استفاده از تمامی توان فناوری اطلاعات به منظور بهره‌بردن از ظرفیت فرهنگی سینما و ساختن سینمای همگانی به همت اپراتور IPTV کشور راه‌اندازی شده است.

وی افزود: کلیه فیلم‌ها در سینما آنلاین از فناوری هوشمند مطابق با سرعت اینترنت بهره می برند و همه کاربران با سرعت‌های مختلف می توانند از امکانات سامانه با استفاده از گوشی، تبلت، لپ تاپ و یا تلویزیون برای دیدن فیلم‌های در حال اکران، ضمن انتخاب سئانس اکران و با خرید بلیت الکترونیک بهره مند شوند. مدیر پروژه "سینما آنلاین" ادامه داد: در این سامانه که به همت آسمان، اپراتور IPTV کشور راه‌اندازی شده است، تمامی محصولات، به همراه توضیحاتی درباره داستان و عوامل و برخی اطلاعات حاشیه‌ای ارائه خواهد شد و بینندگان قادر خواهند بود علاوه بر تماشای فیلم‌های در حال اکران سینمای ایران، دیدگاه خود درباره هر فیلم را برای کاربران سینما آنلاین به نمایش بگذارند.

وی تصریح کرد: سینما آنلاین راهکاری برای مشاهده فیلم‌های در حال اکران سینما برای علاقه مندان داخلی و خارجی است که دسترسی به سینمای ایران ندارند و این نوید را می دهد که فضای جدید و ناشناخته‌ای را در جهت پیشبرد اهداف تهیه کنندگان برای علاقه مندان سینما در فضای مجازی روشن کند و بتواند کارکردهای متفاوت سینما را هر چه بهتر به مردم عزیز ایران و حتی تمام جهانیان عرضه کند. نجفی افزود: بنابر مذاکرات و تفاهم‌های صورت گرفته با تهیه کنندگان، تمامی حقوق مرتبط با نشر آثار رعایت شده و علاقه مندان می توانند فیلم را تماشا کنند. از هفته آینده، یکی از فیلم های مطرح سینمای ایران همزمان با اکران، از این طریق به نمایش در می آید.

نمایش هفت خان رستم با عروسک‌های بازیافتی

کارگردان نمایش «قصه های من و تو و شاهنامه» با اشاره به اینکه در این نمایش از عروسک های بازیافتی استفاده شده است، عنوان کرد: داستان های شاهنامه به زبان فانتزی برای کودکان نشان داده می شود. مریم معترف کارگردان تئاتر درباره اجرای نمایش «قصه های من و تو و شاهنامه» به خبرنگار مهر گفت: «قصه های من و تو و شاهنامه» چند سال قبل در تالار هنر به صحنه رفته و مورد استقبال قرار گرفته بود و در این مدت نیز چند بار از من خواسته شد که این نمایش را مجددا به صحنه ببرم به همین جهت تصمیم گرفتم کار را در فرهنگسرای ابن سینا بازتولید کنم.

وی ادامه داد: اجرای این اثر نمایشی از یکشنبه ۲۰ تیرماه با حضور رضا بابک هنرمند کشورمان آغاز شده و نسبت به اجرای گذشته تغییرات اندکی داشته است. «قصه های من و تو و شاهنامه» با استفاده از عروسک های بازیافتی به صحنه می رود و دکور و آکسسوار نیز از همین مواد بازیافتی تهیه شده است.

کارگردان نمایش «تاریخ انقضا» درباره استفاده از داستان های شاهنامه در این اثر نمایشی بیان کرد: این نمایش نگاهی اجمالی به شاهنامه دارد و در آن چند داستان از شاهنامه از جمله هفت خان رستم و داستان های دیگری از رستم به زبان طنز به نمایش در می آیند تا از این طریق کودکان و نوجوانان با این اثر ماندگار آشنا شوند. وی در پایان صحبت هایش متذکر شد: روایت داستان های شاهنامه به شکل فانتزی و شاد باعث می شود بچه ها به شاهنامه علاقه مند شوند و داستان ها را به زبان خودشان بشنوند. این نمایش با موسیقی زنده همراه خواهد بود و یکی از بازیگران نمایش در واقع نوازنده هم هست و در صحنه موسیقی می نوازد.

«قصه های من و تو و شاهنامه» نوشته حسن باستانی است و مریم معترف این نمایش را با استفاده از عروسک های ساخته شده از مواد بازیافتی کارگردانی کرده است. ساخت عروسک های این نمایش را فائزه فیض انجام داده است. ناصر آویژه، مونا شمس الدینی و حسین مزینانی در این نمایش بازی می کنند. «قصه های من و تو و شاهنامه» به نویسندگی حسن باستانی از ۲۰ تیر تا پایان مرداد ماه هر شب ساعت ۱۹:۳۰ در فرهنگسرای ابن سینای تهران روی صحنه می رود.